

Posudek diplomové práce
Rodinné vztahy ve vybraných dílech
Elsy Morantové a Alberta Moravii,
kterou předložila Silvie Uváčiková,
URS FFUK, Praha, leden 2007

Diplomantka si zvolila dost obtížně uchopitelné, nicméně velice zajímavé téma. Rozhodla se analyzovat rodinné vztahy zachycené ve vybraných dílech dvou významných italských spisovatelů: Elsy Morantové a Alberta Moravii, kteří strávili dvě desetiletí svého života jako manželé. K tomu nutno podotknout, že žili ve velice „dramatickém“ a nesnadném svazku. Diplomantka práci založila na konfrontaci jejich díla a hledání spojníc vedoucích od biografii obou autorů k jejich textům.

Práci rozvrhla přehledně: nejdřív v životopisné části nastínila biografická a bibliografická data obou autorů a pokusila se na základě sekundární literatury rekonstruovat vývoj a povahu jejich vztahu. Z toho jasně vyplývá, že tak jako byli Morantová a Moravia naprosto odlišné a neslučitelné osobnosti v životě, v tvorbě se projevili jako velmi rozdílné autorské osobnosti. Jádro práce tvoří samozřejmě analytická část, v níž diplomantka postupně představuje čtyři romány Morantové (*Menzogna e sortilegio*, *L'isola di Arturo*, *La Storia* a *Aracoeli*) a provádí jejich rozbor soustředěný na zvolené téma rodinných vztahů. Analogicky postupuje i v oddílu věnovaném Moraviovým románům *Gli indifferenti*, *La romana*, *Il conformista* a *La ciociara* a novele *Agostino*. Soustřeďuje se především na vztahy rodičů a dětí, na postavy matek a otců. Všimá si, jakým způsobem jsou tyto vztahy v dílech obou autorů narušeny, upozorňuje na neúplnost rodin, charakteristickou pro jejich tvorbu.

Své dílčí analýzy pak diplomatka shrnuje v obsáhlém závěru, kde se snaží postihnout styčné a odlišné momenty v dílech obou autorů, nahlížených s důrazem na téma práce. Domnívám se, že zde se jí podařilo zformulovat několik zajímavých postřehů týkajících se Morantové a Moraviova odlišného pojetí postavy matky a otce,

vycházejícího očividně z jejich osobních zkušeností (matky zoufalé, netečné... otcové zrazující, chybějící, vzdálení...), jako i jejich zcela odlišných autorských přístupů k literárním postavám a způsobu uchopení jejich osudů (Morantová empatická, soucítící, nebojící se překročit hranici realistického vyprávění směrem do snu, pohádky, mýtu, naopak Moravia chladný a lhostejný, jako by svázaný obavou opustit vykonstruovanou kostru své narace...). Diplomanka dochází ke konstatování, že přes všechny obsahové i formální odlišnosti mají díla obou autorů jedno společné: zaznamenávají a reflektují krizi a rozpad italské rodiny v průběhu 20. století. Neúplné literární rodiny Morantové a Moravii jsou především svědky nefunkčnosti partnerských vztahů, pouto mezi rodičem a dítětem většinou zůstává přes zmíněnou problematičnost pevné.

Jak už jsem předeslala, diplomantka si rozhodně nechtěla svou práci nijak ulehčit. Pro studenty je obvykle snazší najít témata a motivy až na základě analýzy děl. Diplomantka postupovala opačně: zkoumala, jak je téma rodinných vztahů traktováno ve vybraných dílech uvedených autorů. Myslím, že se s daným úkolem vyrovnala se ctí. K práci přistoupila poctivě a podařilo se jí nahlédnout díla Morantové a Moravii z nového úhlu. Otázkou zůstává obecnější sociologická platnost jejich závěrů, čili zda lze na základě analýz právě těchto dvou autorů formulovat závěry, které lze aplikovat na italskou společnost. Diplomanka si tento cíl explicitně neklade, ale určité náznaky v její práci jsou. Zde se pak lze domnívat, že i přes odlišný způsob, jímž oba autoři znázorňovali skutečnost, nelze popřít, že jejich práce s realitou je nesmírně subjektivní. Platí to i pro Moraviu, u nějž podle mého vůbec neexistuje rovnítko mezi bezpříznakovým jazykem, střídým stylem a objektivním vztahem k látce vlastních próz. A tedy hodnota jejich textů tkví v intimní autorské výpovědi a nikoli v jejich dokumentárních kvalitách. To je však poznámka pod čarou,

kteřá z mého pohledu nemá vliv na hodnocení práce, kterou považuji za plně zvládnutou, hodnotím ji jako výbornou a k obhajobě ji samozřejmě doporučuji.

V Praze dne 22/1/2007

PhDr. Alice Flemrová, Ph.D.